

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelt Nachf. Anton Oppelt.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blioare. — Publicări mai dese
după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 8.a o
serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 80, etajic
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 142.

Brașov, Miercuri-Joi 1 (13) Iulie.

1899.

Comunicate fără sfârșit.

Tactica oficioșilor unguri con-
tinuă. De un timp încôce îi dore
mult capul de atitudine Românilor
la viitorile alegeri dietale. Apari-
țiune caracteristică în „noua eră“.
Până mai an nu le promiteau Ro-
mânilor decât temnița. Acum se
avintă până a le pune în perspec-
tivă 3—4, ba unii chiar mai multe
mandate dietale, decât vor lua parte
la alegerile viitoare, îngropând cu
pompa politica de pasivitate pentru
vecii vecilor.

Bate la ochi, mai ales, că ofi-
cioșii guvernului actual și după ei
tote foile maghiare vorbesc de apro-
piata părăsire a pasivității, ca de o
dorință, ce s'ar manifesta chiar în
sînul conducătorilor români. Cu în-
trebarea, cum, în ce chip și pe ce
basă s'ar pute întempra acesta, fi-
resce, foile unguresci nu-și bat capul.
Nici nu e treaba lor. Ceea-ce doresc
și la ceea-ce întesc este scurt și cu-
prindător: de a vedé odată supri-
mate nisaițele, postulatele și aspi-
rațiunile, cari au dat nascere poli-
tice de pasivitate prin delăturarea
acesteia pentru tot-deuna. De aceea
lucrăză aparatul biroului de presă
maghiar cu tot mai mare viociune,
urmând comunicat după comunicat
despre mișcarea, ce s'ar pregăti,
pentru apropiata inmormântare a
pasivității.

Și cum n'ar câștiga oficioșii
d-lui Szell curagiu de a n'o mai
slăbi cu comunicatele lor, când în-
timpină sprijin chiar și din partea
unor foi române, cari s'au grăbit a
le da în glas, cum este organul din
Arad al noului episcop Goldiș și
paralel cu acesta organul politic bi-
sericesc din Sibiu de pe lângă me-
tropolia de acolo.

Cel mai prospăt comunicat des-
pre „pasivitatea Românilor“, care
și-a făcut deja plimbarea prin co-
lonele aprôpe a tuturor foilor dină-
untru, îl aduce corespondența ofi-
cioasă „Keleti Értesítő“. Acesta vré
să scie, că episcopii români, cari au
sosit dîlele acestea în Budapesta, ca
să asiste la ședințele camerei mag-
naților, se ocupă de amintita ces-
tiune, fiind de părere ca Români
în viitor să ia parte activă la ale-
gerile dietale, mai ales după ce gu-
vernul actual ar oferi o garanță pen-
tru libertatea alegerilor.

El surprindător acest comunicat
nu atât pentru-că ar trata o temă
nouă — fiind-că episcopii întotdeuna
au avut, așa dicend, îndatorirea ofi-
cială de-a fi în contra pasiviștilor și
pentru participarea la alegeri, după
dorința guvernelor, — ci pentru-că
indică speranța, ce se nutrește în
cercurile guvernamentale, că epis-
copii români vor pute fi înduplecați
a desfășura o acțiune solidară, des-
pre care de-almintrelea nu prea dau
multe probe, pentru a veni în aju-
torul guvernului cu privire la pasi-
vitatea Românilor.

Inregistrăm de-ocamdată fap-
tele, fără comentariu, așteptând cu
nerăbdare să vedem, ce vor mai

aduce dîlele următoare, căci, precum
am mai dîs, deși secțiunea naționa-
lităților a încetat formal de a mai
esista, spiritul ei trăesce și lucrăză,
cum vedem, cu îndoite puteri.

Mai pe față, mai în secret, ve-
dem, că se pregătesce de o mână
lungă ceea-ce în limba vulgară se
numesce „a vinde înainte pielea ur-
sului“, care însă rătăcesce încă prin
păduri și nu se scie, decât și când
va avé voiă să-și arete cinstita față
vânătorilor, cari din toate părțile pân-
desc acest moment cu armele în-
cărcate.

Nu mai incapa îndoială că, ori-
cum ar fi, situațiunea politică a Ro-
mânilor din Ardeal, Banat și Țera
ungurescă este și rămâne cât se pôte
de gravă și amenințată. Și acesta
nu numai în urma urgiei, ce au tre-
buit s'o întemprine de mai bine de
trei-șeci de ani din partea adversa-
rilor limbei și ai naționalității lor,
ci mare parte și din vina lor pro-
priă.

O asemenea situațiune dificilă
și primejdiosă, cu rădăcinii atât de
vechi, nu se pôte schimba peste
noapte așa numai glumind și ridend,
cum se întempră în discuțiunile po-
litice de prin casine și cafenele.

Pentru a dobândi o schimbare
a ei în favorul nostru se recere
muncă serioasă, pricepere și preve-
dere și o energică stăruință. ér în-
ainte de toate se pretinde o conlu-
crare solidară a tuturor celor, cari
o voesc.

Miniștri austriaci în Budapesta.

Se anunță oficios, că pe ziua de ieri
ministrul-șef austriac contele Thun
și ministrul de comerț Dipauli au sosit
la Budapesta, ér foile din Viena spun,
că în proximele dîle va merge acolo și mini-
strul de finanțe Dr. Kaizl.

Călătoria miniștrilor austriaci este o
surprindere pentru Unguri. Ce caută la noi
„domni austriaci“ — se întrébă foile ma-
ghiare — după-ce guvernele dualiste s'au în-
țelese deja asupra pactului, dieta noastră a
primit proiectele lui, le va primi și camera
magnaților și proiectele vor fi trimise spre
sanționare deja săptămâna această?

Incepe acum érași șirul explicărilor și al
combinațiunilor. O parte a presei maghiare
e de părere, că scopul călătoriei miniștrilor
austriaci la Budapesta este, de a se înțe-
lege cu miniștri unguri asupra amănunțelor
formale ale legilor ungare despre pact și
ale ordonanțelor austriace, cari corăspund
acestor legi. Cu totul altfel apreciază însă
situațiunea d. e. „Bud. Hirp“, care bă-
nuesce, că Austriacii caută érași nod în pa-
pură. Pentru a-și sprigini părerea această,
se provôcă la un discurs, ce l'a ținut mi-
nistrul de comerț austriac Dipauli în con-
siliul industrial din Viena asupra pactului,
în care a dîs, că guvernul austriac nicî-
odată nu s'a învoit au aceea, ca conven-
țiile comerciale, — decât nu se reînnoesc
până la 1903 — să pôtă fi încheiate numai
până la 1907. Dipauli a dat să se înțelegă
în discursul său, că pentru Austria e mai
prețiosă susținerea legăturilor comerciale
cu străinătatea, decât piața Ungariei, deși
acestea două nu se eschid. Guvernul aus-
triac, dîse ministrul, n'a jertfit nicî un

drept, dimpotrivă a garantat stabilirea ra-
porturilor până la 1907, — decât vré Austria.

Enunțațiunea această a ministrului
Dipauli îi face érași nervoși pe Maghiari
și foile lor încep érași să amenințe, că decât
Austriacii nu se vor stempăra, vor scii și
Ungurii să-și caute de trebă și să nu se
lase amăgiți cu vorbe. Vor rupe adevăc comu-
niunea vamală și comercială cu Austria
la 1907.

La totă întemprarea, călătoria mini-
ștrilor austriaci la Budapesta va da de
gândit d-lui Szell și amicilor faimosului
compromis maghiar.

Din Bucovina. „Patria“ din Cer-
năuți primesce din Viena școirea, că în cer-
curile normative se ougetă la revocarea ba-
ronului Bourguignon din postul său de pre-
sident al țării. Ca succesor se ia în com-
binațiune persoana contelui Stürgk.

Ungurii ardeleni.

Faimosul „statistician“ sēcni Gustav Bek-
sics, publică în „P. Hirp“ un articol refe-
ritor la Ungurii din Ardeal, care merită și
atențiunea noastră, pentru-că arată situați-
a maghiarismului de aici, propune remedii și
face planuri cum s'ar pute spori și susține
elementul maghiar în Transilvania, unde el
e „copleșit“ de „străini“.

Beksics începe prin a spune, că poli-
tica ardelenescă a guvernelor unguresci a
fost până acum numai, éc' așa, o nimica
tôtă. Totul s'a redus la împiedecarea Sē-
cuilor de-a emigra în România și, în schimb,
de a-i coloniza prin Ungaria; ba s'a ivit
ideia, ca fetele sēcuiene să fi aședate, ca
servitoare, în Budapesta și în alte orașe mari
de prin Ungaria.

Cestiunea însă e cu mult mai gravă,
decât s'ar păré la prima vedere, dîce B.
Maghiarimea Ardealului e atât de bogată,
incât ori-ce politică greșită, ar pute să
aibă urmări nenorocite pentru Maghiari.
Din 2,261,216 locuitori căți are Ardealul
— dîce B. — numai vre-o 690,000 sunt
Maghiari, din contră Românii sunt în nu-
măr de 1,300,000. Românii așa-dér for-
măză 57% a populațiunei, îndoit mai mulți
decât Maghiarii. În comitatul Făgărașului,
de pildă, populațiunea maghiară formăză
numai 5%, în comitatul Hunedórei 6%, în
comitatul Bistrița-Năsăud 4-77%, ér în al
Sibiului numai 2-92%.

Care ar fi deci politica corectă în
Ardeal? se întrébă autorul, și-și răspunde:
Nu este permis, ca să scótem pe Maghiari
din Ardeal, ci mai vértos să-i împatriăm
acolo. Trebuie, la totă întemprarea, să se
împiedece emigrarea lor în România. Dér
nu-i destul atâta: trebuie, și e necesar de
fapt, importul maghiar în Ardeal.

Tote acestea s'ar pute face, după
Beksics, astfel:

1) Să se dea ocupațiune industrială
corăspundătoare Maghiarilor (Sēcuiilor) prin
înființarea de fabrici în Sēcuiene; să se
spriginăză industria de casă sēcuescă prin
capitaluri bănesce. Târgul-Mureșului, séu
Odorheul-sēcuesc ar fi fericite, decât statul
ar înființa în ele a doua fabrică de tutun.

2) Elementul maghiar ardelenesc s'ar
pute consolida, pôte, și mai mult prin sprig-
inirea agriculturii, se înțelege după un
program sistematic și prin acțiune seriose.
Pământul din Sēcuiene este atât de parce-
lat, încât acolo e imposibilă o parcelare mai

departe. În Ardeal așa-dér numai prin co-
lonizare s'ar pute răspândi rassa maghiară.
Înainte de toate, în centrul Ardealului ar
trebui colonizați Sēcui, pentru-ca pe calea
astăia ei se fiă oprîți de-a emigra în Ro-
mânia. Ca punct principal de colonizare ar
trebui să se ia Câmpia, care odinioară era
centru maghiar și ađi e deosebit aco-
dată pentru recucerire și colonizare de-opo-
trivă. Statul să cumpere toate pământurile
de vânzare și să colonizeze cu Sēcui și
Maghiar o regiune meridională de cel pu-
țin 40 kilometri pătrați. Făcută odată
astăia, în inima Ardealului ar răsări de-
odată un al doilea centru maghiar, care în
scurt timp s'ar îmbina cu Sēcuiene. Ast-
fel Ungurii ardeleni ar câștiga o puternică
situațiune concentrică, și Câmpia cu Sēcui-
ene ar forma stêlpul neruinabil al ideii de
stat maghiar.

Bălaurul Beksics își aruncă privirile
și asupra riuurilor. Mureșul, Someșul, Crișu-
rile și Oltul — dîce el — udă văi și câmpii,
pe unde locuesce și acum maghiarime pu-
ternică; însă, decât maghiarimea această ar fi
completată prin colonizări, românimea ar fi
de fapt izolată.

Ca corolar Sēcuiul, care se fericesce
ađi în rațele luminóse și calde ale „nouvei
ere“, stabilesc drept principiu politic, social
și economic: ca Ungurii să nu fiă scoși din
Ardeal, căci scoși odată de aici, ei sunt per-
duți pentru elementul unguresc din vechiul
principat. Apoi încheie:

„Altecum Ardealul va rămâne totdeuna
partea vulnerabilă a statului maghiar. Natura
însă l'a creat, să fiă izvor de putere și
gloria națiunei maghiare“.

Nu-i vorba, programul acesta are
unele părți gădilitore pentru Ungurii ar-
deleni, întru cât în el se reogîndéază aspi-
rațiunile maghiarizatorilor și intențiunile
lor, de-a stinge pe Români prin colonizări.
Multă apă va mai trece însă pe Mureș și
pe Olt, până ce le va succede politiciani-
lor de talia lui Beksics a spori némul un-
guresc în Ardeal la astfel de proporții, în-
cât el să fiă în stare a copleși cu numărul
pe Români și celelalte naționalități.

Evenimentele din Serbia.

Atentatul la viața ex-regelui aven-
turier Milan, a produs în Serbia valuri cu
mult mai mari, de cum se credea la început.
Ómenii lui Milan își dau totă silința a face
să se acrediteze fama, că radicalii sěrbi
au dat arma în mâna atentatorului Kne-
zević.

Făcută odată această opiniă, era fresco,
ca în contra radicalilor să se pornescă o
gónă sêlbatică. De Sâmbătă începând tem-
nițele din Belgrad sunt impopulate cu con-
ducătorii radicalilor.

Atâta însă n'a fost de ajuns. Fôia
oficială sěrbescă „Serpsske Novine“ publică
într'o ediție separată cu data de 10 Iulie
un ucaz regesc, după-care în Belgrad și în
cercul lui se proclamă starea de asediū și sta-
tariul. Ucazul e iscălit de toți miniștri. Se
dîce, că măsura această s'a luat în urma
unor descoperiri, ce s'au făcut în decursul
cercetărilor asupra atentatului.

Toți aceia, despre cari s'a putut do-
vedi, că au agitat în contra autorităților,
au fost supuși la pedepse de câte 5 dîle
închisóre. Consilierul dela curtea de casațiune
Antoković a fost însărcinat cu conducerea
cercetărilor. El a ascultat deja pe redac-
torul lui „Ođjek“ Protic.

Conducătorul temut al partidei radicale, Nicola Pasici, a fost internat în închisoarea din Belgrad. Numeroși funcționari înalți, profesori și alte persoane cu oarecare rol politic, au fost destituiți din posturi, ceea ce a produs o vină și justă indignare nu numai în Belgrad, ci în Serbia întrîgă.

Se știe, că generalul Gruici, ministru plenipotențiar sârbesc la Petersburg, care a fost rechemat, îndată după sosirea lui la Belgrad va fi arestat.

„Kölnische Zeitung“ apreciază situația din Serbia prin următoarele cuvinte: „Pentru Milan a sunat ora decisivă. Dacă el nu cedeză acum, dinastia Obrenovici este pierdută“.

SCRILE DILEI.

— 30 Iunie v.

O decizie importantă a Curiei. Curia reg. din Budapesta a adus dîile acestora o decizie foarte însemnată din punct de vedere al limbei. Tabla regescă din Pesta a fost respins din oficiu un recurs dat în limba germană în contra unei sentințe judecătorești; respingerea s'a întâmplat pe motiv, că recursul nu e scris în limba maghiară „a statului“. Omul cu pricina a apelat la Curia, care a adus următoarea decizie: „Avînd în vedere, că pe baza praxeii legii existente în procedura penală, remediile de drept, ce compet părților, cari se cred scurtate în drepturile lor prin sentințele judecătorilor penale, pot fi anunțate cu gura sau în scris; avînd în vedere această regulă de drept, dela sine urmază, că partea interesată pöte să-și anunțe apelația, în contra deciziei judecătorești, în limba sa maternă; ér decă praxa în astfel de cazuri permite folosirea altor limbi și nu a limbei maghiare, de dreptul acesta nu pöte fi despoiat cine-va nicî atunci, când apelațiunea și-o face singur în limba sa maternă, fără a recurge la advocat. Avîndu-le acestea în vedere, tabla reg. a comis act de iregularitate, când a respins recursul adresat ei în limba germană“.

Un răspuns nimerit. Consiliul orășenesc din Arad provocase nu tocmai de mult pe preotul român gr. or. Grig. Mladin din Curtici, să-i dea nise lămuriri în afacerea unui estras matricular. Preotul a răspuns provocării în limba oficiosă a bisericii sale, limba română. Consiliul însă i-a reinapoiat răspunsul cu îngâmfa observare, că „limba oficiosă a Ungariei fiind limba maghiară“, să poftescă dl părinte „a scrie unguresce către autoritățile unguresci“. La provocarea acesta, preotul a și răspuns, cum a știut; a adresat dér următoarea scrisoare dl-or din Arad, scrisoare, ce o publică „Bud. Hrlp“ cu mare „scandalizare“. Étä textul scrisorii în limba maghiară din cuvînt în cuvînt:

„A spectatus városi consilium officiumnak, Arad. Az 121—31/899 numerum alatti provokálással nexusban, azon petícionálással vagyok a P. T. officiumhoz, miszerint azon considerálással, hogy a chestioban levö extractum extradálását effectualhasam, referálja meg a P. T. officium, hogy azon persona circa hány éves lehet. — Mladin Grigorie, román ortodox parochus“.

Scrisoarea redactată în acest stil verböcian a mahnit nespun de mult pe „Măriile lor“ din Arad. Numita föia dice, că preotul Mladin „și-a bătut joc de limba maghiară“, ceea-ce consiliul orășenesc din Arad nu pöte suferi; drept aceea a raportat acest cas episcopatului gr. or. al Aradului, cerînd pedepsirea preotului. Ce absurditate! Să ceră „boerii“ pedepsirea unui preot, pentru-că a avut amabilitatea de a-le fi scos din cronicile prăfuite un stil „classic“, de care n'ar trebui să se rușineze, ci dimpotrivă să fiă mândri actualii pioniri ai maghiarismului violent. Li-au trebuit răspuns în limba maghiară? L'au primit într'o formă cât se pöte mai nimerită!

Din partea reprezentanței fundațiunii Gozdu se publică concurs de stipendii pentru elevii dela școlile medii, academiilor, universitate și școle de cadeți militare la armata comună și honvedei. Cererile sunt a se trimite la reprezentanța

fundațiunii Gozdu în Budapesta VII., Király n. 13, până la 15 August st. n.

Numire. D-l Petru Ungur, subjude la judecătoria cercuală din Brașov, a fost numit jude reg. la tribunalul din Chezdioșorheii.

Elevii militari. În anul școlastic 1898/9 au absolvat la școala reală militară superioară din Biserica albă, în Moravia, următorii tineri români: În cursul secundar: Alesandru Lupianu din Sibiu și Odiseu Tebanu din Orăștia, — ér în cursul prim: Iosif Iacobici din Alba Iulia, Coriolan Bardosy din Sibiu, Eliä Cena din Mehadia și Tit Adam din Caransebeș. Toți au fost promovați în cursuri mai înalte cu distincțiune.

Distincțiuni. Ministrul român al instrucțiunii publice a conferit d-lor Anton Colorian, directorul școlii normale de institutori din București, N. Cosăcescu, profesor de matematică la acea școală și V. Gr. Borgovan profesor de pedagogie, medalia „Răsplata muncii“ cl. I. Invățătorului Kiricescu din județul Gorj i-s'a conferit „Răsplata muncii“ clasa II.

Societatea „Teatrul Popular“. În București s'a constituit o societate anonimă-cooperativă „Teatrul Popular“, care are de scop, conform statutelor: a) Înființarea unui Teatrul Popular; b) Înființarea unei Academii de muzică și artă dramatică; c) A lucra pentru dezvoltarea și îmbunătățirea teatrului, muzicii și literaturii dramatice, încurajând compozitorii români și autorii dramatice. Capitalul social s'a fixat la suma de lei 200.000. Acest capital se împarte în 4000 acțiuni nominative à 50 lei fiă-care.

Dobânda Casei de depuneri în București. Casa de depuneri și consemnațiuni a urcat la 6 la sută pe un dobânda pentru depozite de efecte. Efectele statului său cele garantate de stat, precum și obligațiunile comunei București, vor fi primite ca garanție, cu o scădere de 10 la sută asupra cursului dîlei. Acțiunile băncii naționale vor fi primite cu o scădere de 20 la sută sub cursul lor oficial.

Metropolitul Arcadie în Cernăuți. După cum anunță „Patria“, metropolitul Arcadie, s'a reintors din Viena la Cernăuți Sâmbătă dimineața. La gară a fost primit oficial de guvernul local, pe când credincioșii bisericii au observat o totală abstenență.

Lăcustele în Dobrogea. Lucrările pentru stîrpirea lăcustelor în Dobrogea continuă cu mare activitate. Până acum s'a omorît o cantitate enormă de lăcuste, numărul lor însă e colosal. Acum lucrările pentru stîrpire, cari se credeau upröpe terminate, vor trebui să fiă continuate. Ele sunt îngreutate prin faptul, că unele lăcuste au început să sböre.

O petrecere se va arangia Duminecă, la 16 Iulie n. c. în hotelul opidan din Lechința săsescă. Inceputul la 6 ore sêra. Intrarea: de persoană singuratică 90 cr., ér de o persoană în familie 70 cr. Venitul curat e destinat în favorul bisericii gr. cat. din Lechința.

Un preot catolic jidovit. Föia jidovăscă „Magyar szido hetilap“ publică un articol despre sionism, subscris de Csöri Andre, preot romano-catolic și catechet în Budapesta. El laudă în mod ne mai pomnit rassa jidovăscă, prezentându-o ca cea mai morală, mai evlaviosă, mai înțeleptă etc. etc. și punîndu-o ca exemplu de imitațiune taturor popörelor și națiunilor. Condamnă în terminii cei mai aspri „netoleranța“ față de Jidanii și cu deosebire pe catolicii voesce prin această să-i îndemne la pocăință, qicînd, că o îndreptare în tratarea lor față cu Jidanii ar însemna espierea închisițiunii spaniole. — Ferice de Jidanii, decă au ajuns să-și câștîge un apărător și în sinul clerului catolic. Scie jupănul Csöri ce face!

Mörtea Tarewiciului. Din Petersburg se anunță, că marele duce George, moștenitorul tronului rusesc, a murit în 10 l. c. în Abass-Thuman. Mörtea lui nu este o sur-

prindere, deöre-ce tînerul mare duce de 28 ani tötă viața sa a fost bolnav și ori câte silințe și-au dat medicii, n'au putut să-l mântuiescă. Răposatul moștenitor era al doilea fiu născut al Țarului Alexandru III. Osămintele Tarewiciului vor fi transportate la Moscova, unde va fi înmormîntat în biserica St. Paul. Cu mörtea lui moștenirea tronului ar trebui să trecă la marele duce Mihail Alexandrovici, născut în 1878, însă după câte s'au vestit în timpul din urmă, Țarul Nicolae are de gând să proclame ca moștenitor pe unchiul său, marele duce Wladimir.

Demonstrațiuni în Tirol. În onörea octogenarului poet Adolf Pichler s'a aranjat în 6 n. a lunei curente un imponent conduct cu torțe în Innsbruck. La finea conductului facelele au fost grămădite înaintea mănăstirii Ursulinelor. Vre-o 3000 ömeni, cari luaseră parte la conduct, au cântat „Wacht am Rhein“ și căutecul lui Bismarck între puternice strigăte de „Los von Rom“, tot-de-odată s'a ars pastorala arhiepiscopului Brixen îndreptată contra „ereticilor“. „Tiroler Tagbltt“, în care apărușe o energică epistolă deschisă la adresa arhiepiscopului, a fost peste nöpte afișat pe töte edificiile publice și întrările bisericilor. Atăta amărăciune și resens a produs pastorala episcopului din Brixen.

Cancelarul german în Paris. Prințul Hohenlohe, cancelarul Germaniei, se află de mai multe dîle în Paris. El va pleca din capitala Franței numai în 15 l. c. după serbarea națională.

Streinii la universitățile germane. În cursul acestei veri au fost înscriși la universitățile germane 2284 streinii față de 2379 din iarna acésta și 2269 în vara trecută. Dintre aceștia studiază 523 filosofia, filologia și istoria, 480 matematica și științele naturale, 477 medicina, 299 dreptul, 150 agricultura, 135 silvicultura, 150 teologia, 16 dentistica, 15 farmacia, 1857 vin din țările Europei, 427 din celelalte continente. Intre cei dintâii sunt 584 ruși, 447 austriaci, 269 elvețieni, 149 englezi, 69 Bulgari, 50 olandezi, 41 fraesi, 39 sërbi, 37 italieni, 33 turci, 32 români, 31 suedieni și norvegieni, 24 din Luxemburg, 23 greci, 19 belgieni, câte 3 danezi, munteneșii și sponioli. Dintre ceilalți sunt: 300 din America, 101 din Asia (cea mai mare parte din Japonia) 21 din Africa și 5 din Australia. Numărul cel mai mare al acestor streinii se află în Berlin și adecă 655, Lipsca 322, Heidelberg 205, München 196, etc.

Văpsirea turnului Eiffel. Pentru esposiția cea mare francesă, turnul Eiffel din Paris va îmbrăca o nauă haină: el va fi văpsit în coloré arămie. Prima pătură de văpselă i-s'a aplicat deja. Au fost ocupați cu acest lucru 60 de lucrători în timp de două luni, întrebuințând 50 tone de văpselă. A doua pătură i-se va aplica în Septembrie.

Arderea unei esposiții. Un incendiu înspăimîntător a distrus cu desăvîșire esposițiile de mătăsării și de electricitate organizate la Como în onörea lui Volta. Töte încercările de isolare au rămas zadarnice. Incendiul continuă distrugînd totul. Causa incendiului e datorită probabil unui accident, neprecisat încă. Nu este nici o victimă. Pagubele trec peste 10 milioane de lire.

Teatrul de vară german. Joi în 13 Iulie nu va fi reprezentați din cauza pregătirilor comediei „Madame Bonivard“ și a vodevilului „Parfum“. Vieri se va juca „Madame Bonivard“ (O diese Schwiegermütter) și Sâmbătă în 15 Iulie „Parfum“ (Im Pavillon) de Floche și Blum.

Școlile române din Brașov.

„Anuarul XXXV“ al gimnasiului mare public român de religiunea greco-orientală din Brașov, al școlii reale și al școlilor centrale primare pe anul școlar 1898—99, publicat de directorul școlilor medii Virgil Onișiu, conține și de astă-dată un bogat și variat material.

Seria primă cuprinde conferențele pedagogice ale corpului profesoral, între cari e de remarcat mai ales tractatul D-lui profesor de gimnastică, P. Roșca, despre jocurile de băeți și cestiunea locului de patinat pentru școlari, de același.

Urmază un adaus al d-lui V. Onișiu, care conține datele comemorative referitoare la mörtea regretatului profesor Dr. V. Gloadariu și apoi o lungă dare de sêmă despre înființarea și stadiul actual al mesei studenților dela școlile române din loc.

Raportul, după-ce se constată deosebita marinositate a marelui public român, care a făcut posibilă inaugurarea mesei studenților deja anul acesta, să încheie astfel: „În chipul acesta masa studenților va ajunge o instituție de binefacere de primul rang, și decă sprijinul publicului românesc va continua a se manifesta cel puțin în aceeași proporție, ca până acum pentru ea, — atunci în fine vom ajunge să ne realizăm și procsimul ideal, pentru care masa studenților este de fapt numai o pregătire: — să ridicăm un internat mare de băeți, cea mai ardentă dintre necesitățile nostre școlare“.

Admiși au fost la masa studenților în anul espirat școlar 20 studenți. Suma intratelor pentru masa studenților cu datul de 4/16 Maiü 1899 a fost de 3014 fl. 96 cr., suma eșitelor 223 fl. 99 cr., saldul cassei așadără 2786 fl. 58 cr.

Annarul se încheie cu datele statistice școlare, dintre cari vom remarca următoarele:

După locul născerei esaminați au fost la școlile medii la finea anului școlastic: 101 din orașul Brașov, 77 din comitatul Brașovului, 215 din alte comitate, 29 din România, 1 din Rusia, 3 din Bucovina. După naționalitate: 3 Slovaci, restul Români; după confesiune: 383 gr. or., 32 gr. cat., 3 evang. luter., 8 de legea mosaică.

Au obținut calculul general foarte bine 84, bine 104, suficient 112, nesuficient din 1 obiect 54, nesuficient din 2 obiecte 19, nesuficient din mai multe obiecte 52. Moralitate bună au obținut 348, corăspunđătoare legilor școlastice 73, necorăspunđătoare 1. E evident așadără și de astă-dată nivelul escelent moral al școlilor medii române din loc.

Peste tot numărul școlarilor inmatriculați la școlile centrale a fost în anul școlar 1898/99: la gimnasiu 335, la școala reală 113, la școala comercială 87, la școala primară de băeți 369, la școala primară de fete 268, la școala de repetițiune (băeți și fete) 105, suma totală 1277.

Așadără față cu numărul de 1412 școlari din anul 1897—98 rezultă în anul de față o decrescere de 135 școlari.

Decrescerea numărului elevilor a fost în est an generală la școlile nostre centrale. Singur numai gimnasiul ne presentă un spor de 10 școlari față cu cifra de 325 a școlarilor inmatriculați în anul precedent.

Causa acestei decresceri pöte fi pe de o parte deschiderea gimnasiului de stat din Făgăraș, unde deja de pe acum majoritatea covirșitoare o formeză cei 59 Români, ér pe de altă parte urcarea didactului dela 11 fl la 20 fl. anual pentru gimnasiul superior, pentru gimnasiul inferior și școala reală la 12 fl. dela 7 fl., ér taxa de înscriere dela 2 fl. la 4 fl., avînd elevii neromâni să plătescă töte acestea îndoiit.

Esamen la școala de fete din Șimleu.

Sêlagiu, Iulie 1899.

Esamenul elevelor dela școala română din Șimleu Silvaniei s'a ținut în 2 Iulie n. c. în biserica română gr. cat din loc, de față fiind un număr public din loc și jur. Programul acestui esamen a fost foarte vast, din care mi-am estras pe scurt următoarele:

După-ce St. D-n Andrei Cosma, directorul institutului de credit și economii „Silvania“ și tot-odată directorul acestei școle, prin o vorbire acomodată adresată elevelor, a spus însemnătatea dîlei și menirea școlii, și după-ce în numele întregii superiorități a salutat publicul adunat, s'a

inceput esaminarea din studiul Religiei. Intrebările au fost puse elevelor din toate clasele de către propunătorul acestui studiu, Rvds D-n vicariu Alimpu Barboloviciu. Răspunsurile la toate întrebările din partea elevelor au fost peste așteptare.

A urmat apoi esaminarea elevelor din partea stim. d-șore *Rhea Sylvia Langa* profesora acestei școle, din limba română, maghiară, geografică, istorică, fizică, comput, economia de casă și istoria naturală. Răspunsurile din aceste studii au produs surprindere și îndestulare generală, atât părinților elevelor, cât și numărului public present, și încă cu atât mai mult, că partea cea mai mare a elevelor în acest an au frecventat școala primară.

În decursul esaminării, după fiș-care studiu, sub conducerea neobositei profesore s'au executat deosebite cântări, dintre care unele din cele mai însuflețite. După finalizarea acestora, au declamat mai multe eleve deosebite poezii de cunoscutul nostru scriitor Iosif Vulcan, care toate dovedesc zelul și năzuința profesorei de a instrui și în această direcțiune.

Expoziția lucrurilor de mână a cuprins un loc însemnat, care toate au dovedit năzuința ce se dă întru deprinderea elevelor de a-și însuși tot ce e bun și frumos. Chiar și lucrări de ale elevelor, care numai în acest an au început școala, au fost în număr considerabil.

A urmat împărțirea premiilor și cuvânt de încheiere rostit de Stim. d-n director *Andrei Cosma*, în care a mulțumit publicului adunat pentru interesul ce-l poartă față de această școală.

S'a intonat apoi din partea elevelor o cântare de adio dela director, profesora și școală. Înainte de despărțire cunoscutul și neobositul nostru vicariu Rvds. D-n Alimpu Barboloviciu prin o vorbire înțeleaptă espune elevelor datorințele afară de școală, față de biserică, părinți etc. îndemnându-le și pe viitor la continuarea activității începute în acest an.

Intregul public s'a depărtat apoi, fiind cu cea mai mare îndestulare, atât față de activitatea esemplară a profesorei, cât și față de progresul dovedit de eleve.

Vili.

Convocări.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român își va țină adunarea sa generală din est an în opidul *Leliște* (comit. Sibiu) în zilele de *Duminecă* și *Luni* în 18 (30) și 19 (31) Iulie a. c. cu următoarea

Programă:

I. *Zina primă Duminecă, în 18 (30) Iulie.*

1. Președintele va deschide adunarea generală la 10 ore a. m.

2. Se aleg doi notari pentru ședințele adunării.

3. Secretarul va citi raportul comitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă.

4. Se alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri și raportul comitetului se predă acestei comisiuni spre esaminare.

5. Casarul societății va citi raportul despre starea casei cu sporul dela ultima adunare încot și peste tot despre averea societății.

6. Să va alege o comisiune de 5 membri pentru esaminarea raportului casarului.

7. Să va alege o comisiune de 5 membri, cari în înțelesul §. 4 din statutele societății, vor câștiga membrii fondatori, ordinari și ajutatori pentru societate.

8. Să vor citi discursuri corăspunzătoare scopului societății, s'au de altă materie literară, ce sunt a se însinua președintelui înainte de adunare.

9) Președintele închide adunarea.

Zina a doua Luni, în 19 (31) Iulie.

1. Președintele deschide ședința și protocolul ședinței precedente se va citi și autentică.

2. Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi.

3. Raportul comisiunii asupra socotelilor casarului.

4. Raportul comisiunii asupra raportului comitetului societății și însinuarea propunerilor în interesul fondului.

5. Să va decide locul și ziua adunării generale pentru anul 1900.

6. Intregirea comitetului.

7. Să va alege o comisiune de 3 membri pentru autenticarea protocolului din ședința II.

8. Președintele va închide adunarea.

Invităm la această adunare generală a societății pentru crearea unui fond de teatru național român pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutatori ai acestei societăți, precum și pe toți binevoitorii ei și sprijinitorii culturii românești.

Din ședința comitetului, ținută în Brașov, la 23 Iunie (5 Iulie) 1899.

Iosif Vulcan m. p. **Vasilie Goldiș** m. p.
președinte. secretar

Despărțământul XXI (Năsăud) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” își va țină adunarea cercuală *Duminecă în 6 August* a. c. în sala gimnasiului din Năsăud, la 3 ore p. m. cu următorul

Program; 1) Deschiderea ședinței prin președinte. 2) Raportul general al comitetului. 3) Raportul casarului. 4) Esmierea a trei comisiuni: a) pentru censurarea raportului comitetului; b) pentru censurarea raportului casarului; și c) pentru înscrierea de membrii noi și pentru încasarea taxelor. 5) Disertațiune de Vasile *Petri*, profesor în pensiune. 6) Raportul comisiunilor esmise. 6) Satorirea bugetului pro 1900. 8) Alegerea delegaților pentru adunarea generală. 9) Eventuale propuneri. 10) Verificarea procesului verbal al adunării cercuale și încheierea ședinței.

La această adunare sunt invitați cu stimă toți membrii despărțământului, precum și alți părținitori și sprijinitori ai culturii naționale române.

Din ședința comitetului cercual al despărțământului XXI (Năsăud) al „Asociațiunii”, ținută în Năsăud în 7 Iulie n. 1899.

Dr. Ioan Pop **Virgil Șotropa**
președinte. notar.

Dare de sémă și mulțamită publică.

Budapesta, 8 Iulie n. 1899.

Cu ocaziunea seratei literare musicale, arangiate de societatea de lectură „*Petru Maior*” din Budapesta la 4 Mai n. c. au binevoit a contribui în favorul societății următorii:

a) S'era la casa: Il. Sa d-l dr. Iosif. Gall. 8 fl., Il. Sa d-l Ioan Mezei, jude la curia 5 fl., Il. Sa d-l Andrei Frâncu, jude la curia 5 fl., Il. Sa d-l Iosif Pop, jude la curia 5 fl., Magnif. Sa d-l Atanasie Cimponeanu, jude de tablă pens. 5 fl., D-nii Dr. George Bilașcu, medic, 3 fl., Dr. A. Dumitrescu 3 fl., Eugen Pop, căpitan, 3 fl., D. Onaciu, căpitan 3 fl., Dr. Victor Cupșa, secret. minist. 3 fl., Dr. E. Pătacean adv., 3 fl., Const. Sotir, candid. de adv. 3 fl., baron de Pop 2 fl., Valeriu Velican, comptabil, 2 fl., Tinérul Antoniu Moesonyi și prefectul 1 fl., Precup subloc. și Tăran 1 fl., Dr. L. Tămășdan 1 fl., I. Moldovan 1 fl., L. Lința 1 fl., S. Cristea 1 fl.

b) Alte contribuiri maritimose, întrate la casarul societății: Ilustra familia Moesonyi 100 fl., Il. Sa d-l Nicolae Popea episcop 10 fl., Magnif. Sa Ioan Ciocan profesor univ. 10 fl., D-l Victor Cucu reanu, consul general român, Bpeșta, 5 fl., d-l S. Mărgăritărescu Grecian, viceconsul Bpeșta 5 fl., Magnif. Sa Vincențiu Babeș 5 fl., Il. Sa Gerasim Rațiu, consilier minist. 5 fl., d-na v. A. Roman (S. Sebeș) 5 fl., Il. Sa L. Onaciu, jude la curia, 5 fl., D-nii Dr. Emil Babeș, adv. 5 fl., Dr. Aurel Novac, adv. (Biserica-albă) 5 fl., Dr. P. Țigle adv. (Timișoara) 5 fl., Dr. N. Onou adv. (Arad) 5 fl., P. C. Sa Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit-vicariu archiep. 3 fl., d-ra Mariôra Doge (Lipova) 3 fl., D-nii G. Bogoievici, esactor fondat. 3 fl., Dr. Atanasie Marienescu jude de tablă (Orad. m.) 2 fl., Dr. Remus Roșca, director semin (Sibiu) 2 fl., Otto Boisseree, director la Berlitz School (Bpeșta) 2 fl., Dr. S. Ispravnio adv (Arad) 2 fl., Dr. Tit N. Babeș 2 fl., Ilie Popist, căpitan (Timișoara) 2 fl., Tit Măla'u, cand. de adv. 2 fl., Virg. Nemoian, rig. n. ed. 2 fl.

c) Din biletele vândute în provincie s'a încasat prin: 1. D-na *Kertsch*. Brașov, dela d-nele și d-nii: Fil. A. 5 fl., Elena Mocan 3 fl., Ana Petrescu 2 fl., Irina Birea 2 fl., Maria Burduoiu 2 fl., Ioan N. Bidu 2 fl., Helene E. Mihalovits 2 fl., E.

Șafrano 2 fl., Maria Jordan-Muntean 2 fl., Agnes Dușoiu 2 fl., Virginia Vlaicu 2 fl., Maria St. Stinghe 5 N. N. 5 fl., Helena I. Șafrano 2 fl., N. N. 2 fl., familia Stănescu 10 fl., Eugenia Zănescu 2 fl., Ioan I. Ciurcu 2 fl., Rinoș 2 fl., E. Pușcariu 2 fl., Elena A. Popovici 5 fl., Elena Săbădean 2 fl., Zoe Demian 2 fl., Maria de Steriu 5 fl. Total 72 fl.

(Va urma).

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1899

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 "
pe trei luni	3 "
pe o lună	1 "

Pentru România și străinătate:

pe un an	franci, 40
pe șese luni	20
pe trei luni	10
pe o lună	3,50

Abonarea se poate face mai ușor prin *mandate postale*.

Administrațiunea.

Literatură.

„*Revista Economică*”, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare la 10 a fiș-cărei luni în Sibiu. Director Cern. *Diaconovich*. Nr. 7 dela 10 Iulie a apărut cu următorul sumar: Industria de casă, de S; Conturi curente (teoria și praxă) de I. Vătășan; Starea sémănaturilor; Raportul camerei de comerț și industrie din Brașov; Revista financiară; Cronici; Invățământul economic; Literatura economică; Trageri la sort; Amortisări, diferite burse etc. Abonamentul costă pe an 5 fl., pentru România 12 lei.

*

„*Marșul studenților din Brașov*” se numește o nouă compoziție musicală a tinerului maturisant dela gimnasiul român din loc *Iustin Cl. Iuga*, care a dat atâtea probe frumoase de talentul său musical. Compoziția a apărut în editura autorului și costă 20 cr. Studenții însă o pot procura direct dela compositor în Gherla cu prețul jumătate.

*

„*O vizită pedagogică la școlile primare și normale din Germania și Austria*” e titlul unui mic memoriu prezentat de d-l V. Gr. *Borgovan* ministrului instrucțiunii publice din România. Memoriul se ocupă în special cu metoda scris-cetivului, al caligrafiei și al desenului, așa precum se practică în școlile germane. Memoriul s'a publicat în broșură separată în Tipografia Toma Basilescu, București 1899.

VARIETATE.

Setea de omor a furnicilor. Furnicile, aceste mici animale de-opotrivă renumite în luptă și artă, întocmai ca și albinele, sunt cele mai rășboinice ființe în întreaga lume a insectelor. Ele organizază rășboe ofensive și expedițiuni de jefuire în totă forma, arangiază vânătoare de sclavi, previn atacuri neașteptate și jefuiri șiucid cu o deosebită sete de omor tot ce le ese, mai slab decât ele, înainte.

Pentru mica lume a insectelor o coloniă de furnici însemneză jur împrejur grôză și peire. Cine nu cunoșce încă barbarismul furnicilor, n'are decât să ridice un cuib de furnici de câmp, să-l închidă într'un sac și apoi să-l așeze într'un loc de curând cosit. Indată ce furnicile au luat în posesiune noul teritoriu, se produce o neașteptată și generală panică între foștii locuitori ai teritorului. Greerii dispar cât ai bate în palmi, și-și lasă culcușurile în voia întâmplării. Lăcustele, purecii de pă-

mânt, alergă în ruptul capului în toate părțile. Paiangenii și gândacii își lasă pradă tot, se nu cadă cumva înșiși pradă noilor stăpânitori. Insectele mai neîndemănate, precum și acelea, care abia au eșit din ou, sunt prinse și sfășiate fără cruțare.

Entomologul Forel a așezat un mușinoi lângă un cuib de vespă, așezat în pământ. Furnicile au blocat momentan deschidătura cuibului și au alungat pe rând pe toți vespii din cuib, firesce nu fără orecari pierderi.

Primăvara, când vrea să eșă gândacul de Maiu din pământ, de multe-ori se poate observa, cum pătrund furnicile de câmp în gaura încă strimță și ucid biata insectă nepregătită la un astfel de atac. Omidele, vermii și larvele de tot soiul și totă mărimea cad în chipul acesta jertfă înfricoșatei seminții a furnicilor. Nici chiar insectele înaripate nu sunt pe deplin sigure din partea acestor bestialii ucigași. Fluturi, mușce, chiar și melci, cari din întâmplare au ajuns în vr'o parte băntuită de furnici și n'au căutat să scape de cu vreme, sunt atacați din partea micilor tihari, ce pândesc în apropiere. Ba ce e mai mult, chiar și pușorii de paseri din cuiburile așezate pe pământ, s'au în tufșuri mai mici, sunt atacați din partea acelei seminții de bandiți, și chinuți până ce-și dau sufletul.

Și mai periculoșe și înfricoșate decât furnicile noastre sunt cele din ținuturile tropice. Când ajunge în Africa de vest vre-o bandă de furnici, așa numite „vânătoare”, se stabileșcă în vr'o casă, Negrii își lasă tot ce au, căci știu, că orî ce rezistență ar fi zadarnică. Tote lighioanele din și de pe lângă casă, cloțani, șoreci, șvabi, paiangeni și stelnițe, chiar și șerpi și șopârle, își iau catrafusele dinaintea acestor grozavi bandiți și ucigași.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 11 Iulie. Miniștrii austriaci Thun și Dipauli au avut ađi o conferență cu miniștrii ungari Szell, Hegedus, Lukacs și Daranyi. Tratările dintre ei au fost curat formale. Guvernul unguresc ridică pretențiunea, ca până la 1 Ianuarie 1900 pactul să fiă executat și în Austria.

Zimnicea, 11 Iulie. Tote semnele arată, că în Serbia se va introduce un guvern militar. În sensul acesta s'a esprimit și regele Alexandru erî cu ocazia primirii deputațiunilor, cari i-au adus omagii.

Bruxella, 11 Iulie. Regele Leopold va țină în 23 Iulie, cu ocazia serbării naționale, o vorbire politică, în care își va desfășura vederile asupra situațiunii actuale a țerii.

DIVERSI.

Prețul alimentelor din suta trecută. Un diar din Sibiu publică o listă militară a prețurilor alimentelor în suta trecută. Titlul documentului din cestiune este: „Victualien Taxa pro mense August 1766”. Lista a fost așternută comandai generale din Sibiu de „Enzenburg Oberstlietenant” din Năsăud cu datul de 1766 August 15. Precum reese din această listă, o ferdelă de grâu curat costa 48 cr., de s'ecară 30, de orz. 24, de ovês 15, de cucuruz 34 cr., punctul de păstrăvi se vindea cu 12 cr., de carne de vită cu 1¹/₂, de carne de vițel cu 7, de carne de miel și de berbecu cu 2, de carne de porc cu 3, de slănină cu 9, de lumină de s'eu 8¹/₂, de unt cu 15, o fele de mazăre costa 4 cr., de linte 4, de fasole 4, de făină mai fină 5. de făină de pâne 3, de s'eu 36, de unsore 24, de vin ardelean 15, de oțet 8, de lapte 3, de smântână 9 cr. Mai departe o găsoă se vindea cu 12 cr, o rață 7 cr., o găină 6 cr., 12 ouș de grôșă, o maje de sare 1 fl., un car de fân 2 fl., un stânjin de lemne 22 cr. și 16 cr.

**Dela Tipografia „A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Pentru comercianți funcționari și toți omenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe spesele „Albinei“ și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe). Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.).

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poate ori și cine se învețe contabilitatea, adevărată ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandățiune și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul Vasile Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.).

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Ruger anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroiului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui **Azentie Severu**, veterarul nostru luptător dela 1848, intitulată **„Răspuns la cartea neagră“**, cu un bogat adaus despre arderea Aiudului, se mai pot căpăta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„Pintea Viteazul“, tradițiune, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reșganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.).

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura aceasta, atât de bine scrisă presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.).

„Răsboiul pentru neatănare“, povestit pe înțelesul tuturor de George Coșbuc, este o carte nu numai cât se poate de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dăr tot-odată și cea mai efțină între cărțile românesce, apărute până acum. Un exemplar în format mare 8° de 283 pagine costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândescă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevăr scrisă „pe înțelesul tuturor“.

Vivia, sêu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de Dr. Iuliu Dragos, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni“, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de Arghirobarbu. Această interesantă narațiune privește evenimente din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Scrieri scolare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbaii de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.).

Istoria Biblică pentru folosul școlilor poporali din diecesa Gherlei. (Cu per-

misiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechi) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în școala poporală de Iuliu Pop, învățtor în Năsăud. Teoriă, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.).

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățatori și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu, fost profesor în seminariul din Blăși și vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.).

„Invetătura creștină, sêu Catechismul mare pentru tinerimea greco-cat.“ Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag, format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.).

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Iulie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.25
Renta de corone ung. 4%	96.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.50
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	119.70
Bonuri rurale ungare 4%	94.90
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	160.—
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	100.60
Renta de hârtie austr.	100.40
Renta de aur austr.	129.30
Losuri din 1860.	139.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	909.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	391.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	330.50
Napoleonadori	9.55 1/2
Mărci imperiale germane	58.92 1/2
London vista	120.52 1/2
Paris vista	47.8 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.65
Note italiene	44.70

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Iulie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.39	Vënd.	9.41
Argint român. Cump.	9.30	Vënd.	9.33
Napoleonadori. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.71	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior

Concurs.

Noua casă de păstrare „Mercur“, în Năsăud, publică priu subsemnatul director concurs pentru postul de **contabil**, salar după invoice.

Reflectantul să fie versat în contabilitatea dublă și în compunerea bilanțului. Vor ave precădere cei cari au servit deja la o cassă de păstrare în calitate de contabil și sciu limba română, maghară și germană. Cu etatea să nu fie trecut de 35 de ani.

Petițiile provădute cu testimoni în copie (fiind-că acestea nu se înapoieză) sunt a se înainta cel mult până în 1 August a. c. Intrarea în funcțiune în 1 a eventual în 15 Sep temvre a. c.

Năsăd, în 6 Iulie 1899.

Pentru casa de păstrare

„MERCUR“.

Directorul: Iosif Ulrich.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. În cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Sz. 121—1899.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében közhirrre teszi, hogy a zernesti kir. járásbíróság 1893-ik évi 1305. sz. végzése következtében Puscariu József brassói ügyvéd által képviselt Tisca György javára Moșoiu Josif fundátai lakos ellen 243 frt. s jár. erejéig 1894. évi január hó 26 kán foganatosított kielégítési végrehajtás utján letoglalt és 380 frtra becsült 1 ló, tehének és juhokból álló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbíróság Pv. II. 58/3.—1899. számu végzése folytán 243 frt. tőke-követelés ennek 1886 évi január hó 1 napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 52 frt. 93 kr. ban bírósággal már megállapított költségek erejéig Fundátán Moșoiu Josif házában leendő eszközzésére 1899 évi Julius hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-sai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igíőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetők.

Kelt Zernesten, 1899. évi julius hó 8-ik napján.

HUSZAR VILMOS,
kir. bírósági végrehajtó.

Vin escelent, garantat curat,

„CONCORDIA“
societate comercială pe acții,
Sibiu

8--12 pune în vëndare un
Vin escelent,
garantat curat, cu prețul de
40 cr. Litrul!!

!! Se potrivește admirabil cu ape minerale !!

cu prețul de 40 cr. Litrul!!

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce esistă de 16 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 10 mașini diferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se poate de bine și de esact.

Avënd lucrători de toate specia escelent pregătiți, acesta legătoria de cărți poate se esecute iute și foarte ieftin tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecutunile posibile.

Despărțemânt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

10—0

Strada porții Nr. 22.